SUOMUSSALMEN KUNTA

Eduskunnan ympäristövaliokunta

Asia: HE 260/2016 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Hossan kansallispuistosta

Ympäristövaliokunnan pyynnöstä Suomussalmen kunta antaa kirjallisen asiantuntijalausunnon hallituksen esityksestä laiksi Hossan kansallispuistosta seuraavasti:

Ehdotus noudattelee pääsääntöisesti niitä periaatteita ja rajauksia, jotka sisältyvät Suomussalmen kunnanhallituksen 5.5.2015 § 87 tekemään alkuperäiseen ehdotukseen Hossan kansallispuiston perustamiseksi. Kunnan ehdotus on laadittu laajassa yhteistyössä eri kansalaisryhmien kanssa. Esityksen takana ovat mm:

> Hossan matkailuyrittäjät ry, Hossan metsästäjät ry, Hossa-Irni paliskunta, Idän Taiga ry, Kainuun liitto, Kainuun luonnonsuojelupiiri, Kuusamon kaupunki, Luonto-Liitto, Metsänhoitoyhdistys Ylä-Kainuu ry, Selkosten kyläseura ry, Suomussalmen riistanhoitoyhdistys, Suomussalmen yrittäjät ry, Ylä-Kainuun yrittäjänaiset ry.
>
> Lisäksi yhteensä 6 005 henkilöä allekirjoitti vetoomuksen Hossan kansallispuiston perustamiseksi.

Lakiesitys ja -ehdotus ovat sisältäneet koko valmisteluprosessin ajan kompromisseja lainsisällöstä eri intressiryhmien kesken. Suomussalmen kunnassa on hyvin ymmärretty se, että uusi kansallispuisto on eri asia kuin entinen retkeilyalue. Suurin osa suomussalmelaisista hyväksyy sen, että luonnonsuojelulain mukaisesti joistain oikeuksista tai vanhoista toimintatavoista entisellä retkeilyalueella täytyy olla valmiita luopumaan, jotta uusi kansallispuisto sen tilalle olisi mahdollinen.

On erittäin tärkeää, että kansallispuiston statusta ei mitätöidä ja vesitetä erityisesti kansainvälisten matkailijoiden silmissä hyväksymällä liian väljät tai muista vastaavista puistoista poikkeavat säädökset. Haluamme Hossaan laadukkaan ja kansainvälisesti houkuttelevan sekä uskottavan kansallispuiston, joka tekee mahdolliseksi Hossan luontoon ja kulttuuriin perustuvan matkailun kehittämisen ja uusien yritysten ja työpaikkojen syntymisen alueellemme.

Lain valmisteluprosessin aikana esille nousseet muutokset tai muutosehdotukset kunnan alkuperäiseen esitykseen verrattuna:

1. **Rajaus:**

- Kansallispuiston alue rajataan siten, että alueesta saadaan **ekologisesti yhtenäinen** lisäämällä alueeseen Natura-alueiden välissä oleva Romeikonvaaran talousmetsäalue (640 ha).
- Matkailullisesti tärkeän **Seipiniemen tukipalvelualueen** rajaaminen varsinaisen kansallispuiston ulkopuolelle on erittäin perusteltua ja tukee hyvin alueen tulevaa matkailun kehittämistä.

- Suomussalmen kunta on **osayleiskaavassa** ja sen tarkistamisen yhteydessä sitoutunut huomioimaan tarpeet suojavyöhykkeistä melontareittien varrelle ja Seipinimen matkailulliset kehittämismahdollisuudet. Kaavassa huomioidaan myös esitetyn kansallispuiston alueella tällä hetkellä sijaitsevien rakentamattomien rakennuspaikkojen siirtäminen kansallispuiston ulkopuolelle.

2. **Metsästys:**

- Suomussalmen kunnan esitys siitä, että paikalliset asukkaat saavat metsästää Hossan kansallispuiston alueella **metsästyslain (615/1993) 8 §:n** mukaisesti, on huomioitu lakiehdotuksessa. Lisäksi toivomus siitä, että kansallispuiston alueella saavat myös ulkopaikkakuntalaiset, jotka kuuluvat paikallisiin metsästysseuroihin, metsästää hirviä, sisältyy lakiehdotukseen. Metsästyskoirien käyttö on myös metsästyksen yhteydessä sallittua.

- Lakiesityksen mukaan kansallispuistossa on lisäksi Metsähallituksen luvalla mahdollista poistaa sellaisten pyyntiluvan varaisten riistaeläinlajien yksilöistä, jotka suojelualueen ulkopuolella **aiheuttavat uhan** ihmisen turvallisuudelle tai omaisuudelle merkittävää taloudellisen vahinkoa.

- **Lupametsästykseen** liittyvän matkailun rajaaminen kansallispuiston ulkopuolelle on erittäin tärkeä toimenpide. Hossan kansallispuiston matkailun tulevaisuus perustuu nimenomaan hiljaisuuteen, rauhaan, kiireettömyyteen, turvallisuuteen, luonnon puhtauteen sekä talvella lumeen ja pakkaseen. Tähän konseptiin ei sovi metsästyksen mukanaan tuomat lieveilmiö ja vaikutukset mielikuviin kansallispuistosta. Lupametsästykseen liittyvä matkailua voidaan hyvin toteuttaa aivan Hossan läheisyydessä sijaitsevilla valtion omistamilla alueilla (LIITE 1 ja LIITE 2). Metsästystä voidaan harjoittaa kaikkien valtion talousmetsien lisäksi itärajan läheisyydessä olevilla Kalevalapuiston luonnonsuojelualueilla (17 kpl), yhteensä 27 500 hehtaaria ja myös Hossan läheisyydessä sijaitsevalla naapurikunnan puoleisella Kylmäluoman retkeilyalueella. Näin Hossan matkailualueelle jää ilman kansallispuiston aluettakin erittäin hyvät puitteet ja mahdollisuudet lupametsästykseen ja metsästysmatkailuun.

- Hossan retkeilyalueelle 2012 tehdyn kävijätutkimuksen mukaan tärkein harrastus käynnin aikana oli **retkeily ja kalastus**. Vain 2 prosenttia kyselyyn vastanneesta kävijästä ilmoitti käynnin tarkoitukseksi metsästyksen. Näin Hossan kansallispuiston alueelle kohdistuvan metsästysmatkailun taloudelliset vaikutukset ovat pienet. Lisäksi kansallispuiston alue (11 075 ha) on vain 3,5 prosenttia Metsähallituksen

lupametsästysalueesta Suomussalmen kunnan alueella (n. 311 000 ha). Metsähallituksen tekemän laskennallisen arvion mukaan Hossan kansallispuiston alueelle kohdistui vuonna 2016 lupametsästyksestä yhteensä 105 lupaa, joiden arvo on 4 605 euroa. Tämä on todella pieni summa kun verrataan Hossan kokonaiskävijämäärään, joka oli vastaavana aikana 63 000 käyntiä ja paikallistaloudellisiin vaikutuksiin, jotka olivat 2,8 milj. euroa.

- Hossan kansallispuistoa varten esitetyt rajoitukset metsästykseen eivät tule koskemaan varsinaista Kalevalapuiston aluetta.

- Kuntalaisuuteen sidottu metsästysoikeus voi parhaimmillaan houkutella kuntaamme metsästystä harrastavia paluumuuttajia tai yrittäjiä, mikä olisi muuttotappiosta kärsivälle kunnalle erittäin tervetullutta.

3. Kalastus

Lakiehdotuksessa on huomioitu monipuolisesti kalastusmahdollisuudet (LIITE 3), eikä niitä ole kunnan mielestä enää tarpeen laajentaa miltään osin:

- Alkuperäisestä kunnan esityksestä poiketen lainsäädäntöprosessin aikana rajattiin puiston ulkopuolelle huomattava osa retkeilyalueeseen ja Hossan Natura 2000-alueeseen kuuluvasta **Perangan reitin vesistöstä** nimenomaan kalastuksellisista syistä.

- Kirjolohi-istutuksiin perustuvan **istuta ja kalasta -toiminnan** kannalta tärkeimmät lammet on rajattu kansallispuiston ulkopuolelle.

- Kansallispuistoon jää edelleen järviä ja lampia, joissa kalastaminen perustuu **harjuksen ja taimenen istutuksiin** (Umpi-Valkeainen ja Iso-Valkeainen).

- Kansallispuistossa on säilytetty virtavesialueita **viehekalastusta** varten.

- Kansallispuistossa sallitaan kalojen pyytäminen kalastuslaissa tarkoitetuilla **seisovilla pyydyksillä** Iso- ja Pikkukukkurin järvissä, Iso Syrjäjärvessä ja Aittojärvessä sekä Talasjärvessä, Puukkojärvessä, Syvä Suottajärvessä, Matala Suottajärvessä ja Saari Hoiluan järvessä. Myös **nuotanveto** kalaston hoitamiseksi tai pyyntitavan esittelemiseksi yleisölle olisi sallittua Aittojärvessä.

- Muilta osin kansallispuistossa kalastus tapahtuu kalastuslain mukaisin yleiskalastusoikeuksin.

- Kuusamon yhteisten vesialueiden kalastuskunnan (KYVOK) hallinnoimat vesialueet eivät kuulu kansallispuistoon.

4. Poronhoito

- Hossan alueelle on tärkeää, että poronhoitoa voidaan kansallispuistossa edelleen harjoittaa niin kuin luonnonsuojelulain 14 §:ssä säädetään.

- Lisäksi on hyvä, että lakiin on otettu kirjaus siitä, että lakiin on otettu kirjaus siitä, että kansallispuistossa toimivan paliskunnan osakkailla on kotikunnasta riippumatta oikeus luonnonsuojelulain 15 §:n nojalla vahinkoa aiheuttavien suurpetojen poistamiseen myönnetyn luvan mukaiseen metsästykseen.

Suomussalmen kunnan mielestä hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Hossan kansallispuistosta on sisällöltään erittäin hyvä ja se huomioi hyvin paikalliset tarpeet ja olosuhteet. Suomussalmen kunnan mielestä laki tulee hyväksyä hallituksen esittämällä tavalla.

Suomussalmella 20. maaliskuuta 2017

Asta Tolonen
kunnanjohtaja

SUOMUSSALMEN KUNNANHALLITUS

LIITE 1 Hirvenmetsästyksen metsästysalueet valtionmailla Suomussalmella
LIITE 2 Pienriistan metsästyksen metsästysalueet valtionmailla Suomussalmella
LIITE 3 Kalastuksesta Hossan kansallispuiston alueella

METSÄHALLITUS
FORSTSTYRELSEN

retkikartta.fi

LIITE 1

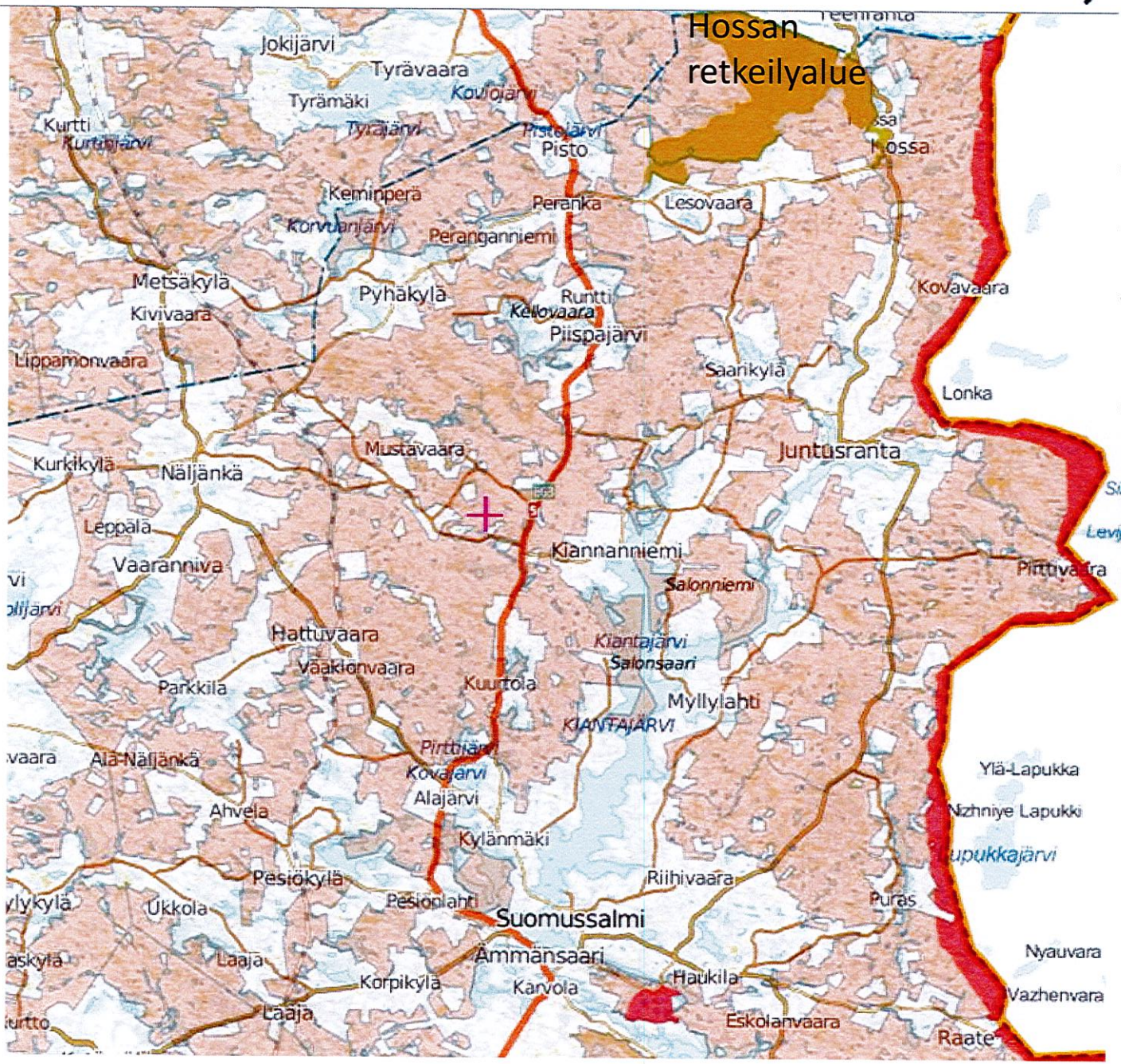

Hirvenmetsästyksen metsästysalueet valtionmailla Suomussalmella

Vaalean punaisella merkityille alueille ulkopaikkakuntalainen voi hakea metsästysoikeutta Metsähallitukselta

METSÄHALLITUS
FORSTSTYRELSEN

retkikartta.fi

LIITE 2

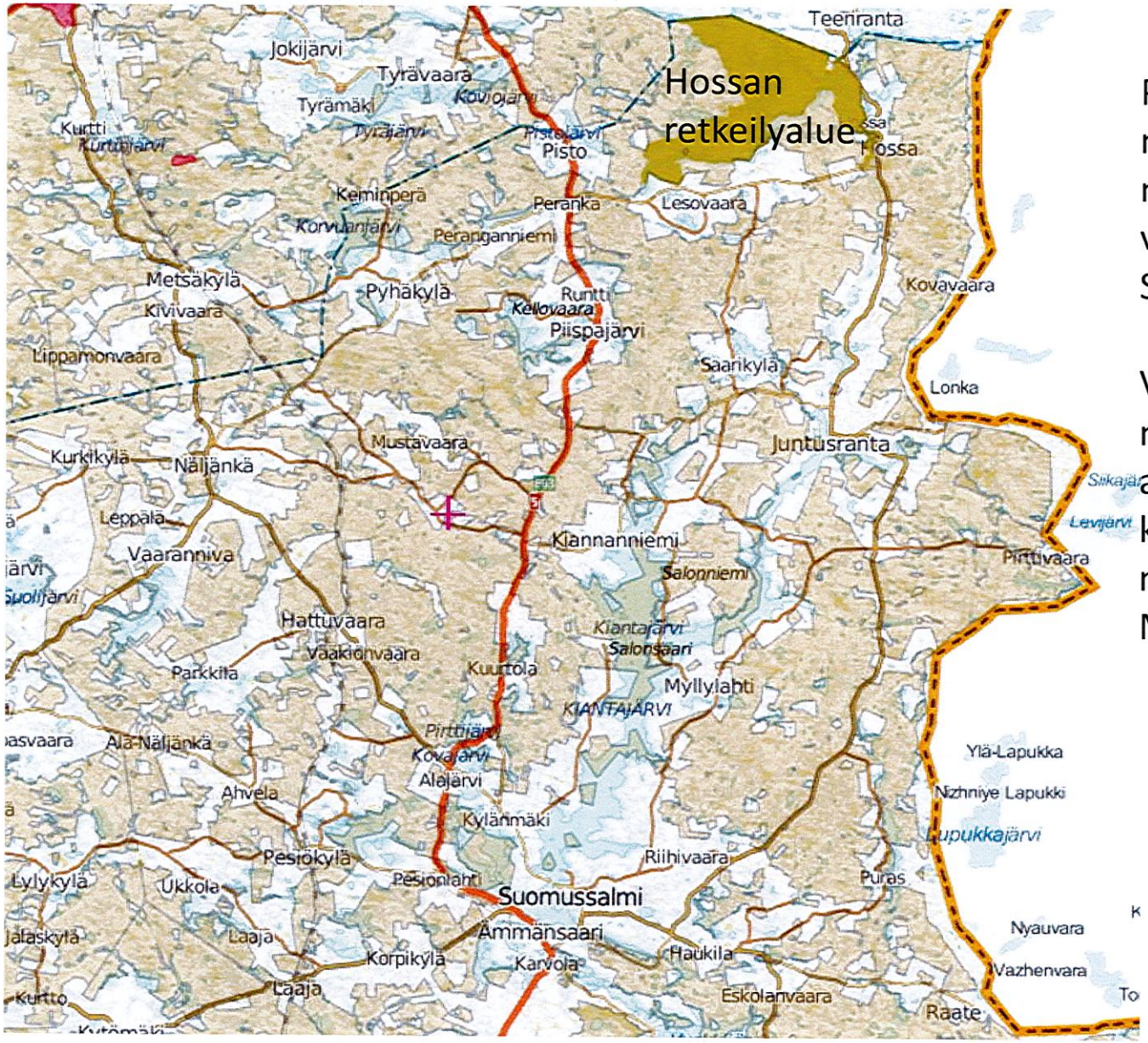

Pienriistan metsästyksen metsästysalueet valtionmailla Suomussalmella

Vaalean vihreällä merkityille alueille ulkopaikka-kuntalainen voi hakea metsästysoikeutta Metsähallitukselta

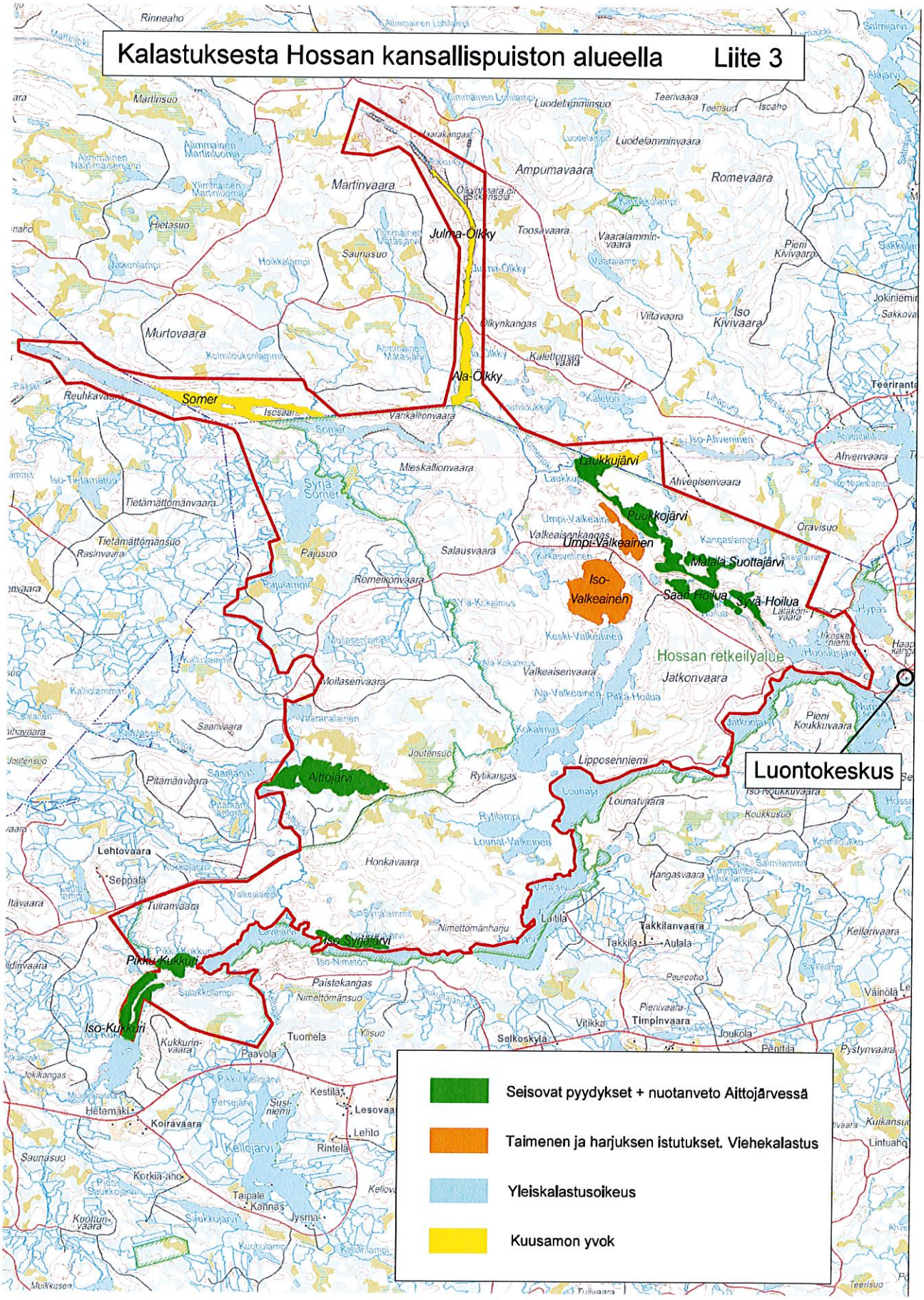
Kalastuksesta Hossan kansallispuiston alueella Liite 3
Seisovat pyydykset + nuotanveto Aittojärvessä
Taimenen ja harjuksen istutukset. Viehekalastus
Yleiskalastusoikeus
Kuusamon yvok
Luontokeskus
Hossan retkeilyalue
Julma-Olkky
Ala-Olkky
Somer
Laukkujärvi
Puukkojärvi
Ump-Valkeainen
Iso-Valkeainen
Matala-Suottajärvi
Syvä-Hoilua
Aittojärvi
Iso-Syrjäjärvi
Pikku-Kukkuri
Iso-Kukkuri
Martinvaara
Ampumavaara
Romevaara
Murtovaara
Iso Kivivaara
Pieni Kivivaara
Mieskallionvaara
Honkavaara
Jatkonvaara
Takkilanvaara
Timpinvaara
Kellojärvi
Rinneaho
Martinsuo
Hietasuo
Saunasuo
Pajusuo
Salausvaara
Romeikonvaara
Tietämättömänvaara
Tietämättömänsuo
Pitämänvaara
Lehtovaara
Seppala
Tuiranvaara
Nimettömänharju
Paistekangas
Nimettömänsuo
Tuomela
Paavola
Kestilä
Lesovaa
Lehto
Rintela
Koiravaara
Hetemäki
Korkia-aho
Taipale
Kannas
Jysmä
Kuoltunvaara
Selkoskylä
Vitikka
Joukola
Penttila
Aulala
Takkila
Latila
Lipposenniemi
Lounatvaara
Koukkusuo
Pieni Koukkuvaara
Iso-Koukkuvaara
Kangasvaara
Kellarivaara
Pystynvaara
Väinölä
Paureaho
Pienivaara
Viitavaara
Vaaralammin-vaara
Toosavaara
Luodelamminvaara
Teerivaara
Iscaho
Jokiniemi
Teeriranta
Ahvenvaara
Iso-Ahvenmen
Ahvenisenvaara
Oravisuo
Haapakangas
Hyppäs
Huosiusjärvi
Ylä-Kokelmus
Ala-Kokelmus
Valkeaisenvaara
Moilasenvaara
Kokelmus
Joutensuo
Rylikangas
Rylilampi
Lounat-Valkeinen
Honkavaara
Nimettömänharju
Iso-Nimetön
Yli-suo
Kukkurin-vaara
Pikku Kellojärvi
Persejärvi
Susi-niemi
Kellojärvi
Saunasuo
Korkia-aho
Kuoltun-vaara
Jokikangas
Hetemäki
Koiravaara
Kestilä
Lesovaa
Lehto
Rintela
Taipale
Kannas
Jysmä
Selkoskylä
Vitikka
Joukola
Penttila
Aulala
Takkila
Latila
Lipposenniemi
Lounatvaara
Koukkusuo
Pieni Koukkuvaara
Iso-Koukkuvaara
Kangasvaara
Kellarivaara
Pystynvaara
Väinölä
Paureaho
Pienivaara
Timpinvaara
Takkilanv